

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 5/2

24 հունիսի 2014 թ.

Քննարկվեց քաղաքացի Անահիդա Պողոսյանի 21.05.2014 թ-ի դիմում-բողոքը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Էրեբունու ՀՏ պետի 08.04.2014 թ-ի թիվ 563 որոշման դեմ:

Քաղաքացի Անահիդա Պողոսյանի բողոքում բերված փաստարկները.

Անահիդա Պողոսյանը 2006 թ-ից հանդիսացել է անհատ ձեռնարկատեր և հաշվառվել է Էրեբունու հարկային տեսչությունում: 2014 թ-ի ապրիլի 23-ին հաշվառումից հանվել է /լուծարվել է/ անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը: Վկայականի ստացման օրվանից մինչև դադարեցման պահին առողջական ծանր վիճակում գտնվելու պատճառով ձեռնարկատիրական գործունեություն չի իրականացրել և հարկային տեսչություն հաշվարկ հաշվետվություններ չի ներկայացրել:

2014 թ-ի ապրիլ ամսին Էրեբունու ՀՏ-ից ստացվել է 08.04.2014 թ-ի թիվ 563 որոշումը, համաձայն որի Ա/Ձ Անահիդա Պողոսյանից հօգուտ պետ. բյուջեի պետք է գանձվի 371.402 դրամ գումար, որը հաշվարկվել է պարտադիր սոց. ապահովության վճարների գծով:

Հաշվարկված գումարները և կայացված որոշումն անհիմն են հետևյալ հիմնավորմամբ և պատճառաբանությամբ.

1. Համաձայն «Հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություն սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի /որն ուժի մեջ է մտել 2013 թ-ի հունվարի 1-ից/ 3-րդ կետի «Անհատ ձեռնարկատերերն ազատվում են 2006 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը (ներառյալ) ընկած հաշվետու ժամանակաշրջանների համար հաշվարկված և չվճարված պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների նվազագույն գումարների (այդ թվում՝ հաշվարկված և չվճարված տոյժերի) վճարումից»: Ուստի մինչև որոշում կայացնելը հարկային մարմինը արդեն իսկ պարտավոր էր կատարել վերահաշվարկ, որը սակայն չի կատարել:

2. Համաձայն 21.08.2008 թ-ի «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված արտոնությունների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտառություններ սահմանելու մասին» ՀՀ 2005 թվականի նոյեմբերի 11-ի ՀՕ-215-Ն օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) սահմանված արտոնություններից օգտվելու իրավունք ունեցող անհատ ձեռնարկատերերը, որոնք մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը դեռևս չեն օգտվել այդ արտոնությունից, կարող են օգտվել Օրենքով իրենց վերապահված արտոնություններից՝ առանց ժամկետային սահմանափակման»: Սակայն ինչպես երևում է կայացված որոշումից տվյալ արտոնություններն չեն կիրառվել:

3. Համաձայն 26.05.2011 թ-ի /ուժի մեջ է մտել 04.07.2011 թ-ից/ «2008 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային հաշվետվություններ չներկայացրած կազմակերպությունները լուծարելու և անհատ ձեռնարկատերերին պետական հաշվառումից հանելու մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի, անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը ենթակա էր հաշվառումից հանման այն իսկ պատճառով, որ համաձայն օրենքի 1-ին հոդվածի մեջբերում՝ «Սույն օրենքը տարածվում է այն կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի, ինչպես նաև պետական կամ պետական բաժնեմաս ունեցող կազմակերպությունների (այսուհետ՝ հարկ վճարող) վրա, որոնք 2008 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկային մարմին չեն ներկայացրել որևէ հաշվետվություն, հաշվարկ կամ

հայտարարագիր (այսուհետ՝ հաշվետվություն) և հարկային մարմնում առկա փաստաթղթերի համաձայն չունեն գույք ու հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ կամ «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքը գործողության մեջ դնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն չեն վերագրանցվել, չունեն գույք և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ»:

Նոր Նորքի ՀՏ-ի կողմից վերը նշված օրենքի 2-րդ հոդվածով սահմանված կարգով կազմված ցուցակներում բողոքաբերի անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը անհասկանալի պատճառներով չի ընդգրկվել, որի պատճառով ստիպված է եղել սեփական նախաձեռնությամբ սկսել դադարեցման /հաշվառումից հանելու/ գործընթաց, որը ավարտել է 22.03.2013 թ-ին:

4. «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի համաձայն. «Վարչարարություն իրականացնելիս վարչական մարմիններին արգելվում է միայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով անձանց ծանրաբեռնել պարտականություններով...», իսկ 63 հոդվածի 1-ին կետի ա/ ենթակետի համաձայն, անվավեր է առ ռչինչ չհանդիսացող այն ռչ իրավաչափ վարչական ակտը, որն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ, այդ թվում՝ օրենքի սխալ կիրառման կամ սխալ մեկնաբանման հետևանքով:

Ելնելով վերոգրյալից՝ բողոքաբերը խնդրում է ուսումնասիրել ներկայացված փաստական հանգամանքները և օրինական պահանջները ու ամբողջությամբ վերացնել /անվավեր ճանաչել/ Էրեբունու ՀՏ պետի 08.04.2014 թ-ի թիվ 563 որոշումը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Էրեբունու ՀՏ պետը քննարկելով Ա/Ձ Անահիդա Պողոսյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը 2014 թ-ի ապրիլի 8-ին ընդունել է թիվ 563 որոշումը (այսուհետ նաև Որոշում), համաձայն որի 02.04.2014 թ-ի դրությամբ Ա/Ձ Անահիդա Պողոսյանի չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են ընդամենը 371.402 դրամ, որն ամբողջությամբ պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարի գծով է և ենթակա է գանձման:

Նշվեց նաև, որ Ա/Ձ Անահիդա Պողոսյանը պետական ռեգիստրում որպես անհատ ձեռնարկատեր հաշվառվել է 21.11.2006 թ-ին, սակայն հարկային մարմնում հաշվառման է կանգնել միայն 15.07.2008 թ-ին:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Անահիդա Պողոսյանի նկատմամբ կիրառելի էին 26.05.2011 թ-ի «2008 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային հաշվետվություններ չներկայացրած կազմակերպությունները չուժարելու և անհատ ձեռնարկատերերին պետական հաշվառումից հանելու մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) դրույթները հետևյալ պատճառաբանությամբ:

Օրենքի 1-ին հոդվածի համաձայն. «Սույն օրենքը տարածվում է այն կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի, ինչպես նաև պետական կամ պետական բաժնեմաս ունեցող կազմակերպությունների (այսուհետ՝ հարկ վճարող) վրա, որոնք 2008 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկային մարմին չեն ներկայացրել որևէ հաշվետվություն, հաշվարկ կամ հայտարարագիր (այսուհետ՝ հաշվետվություն) և հարկային մարմնում առկա փաստաթղթերի համաձայն չունեն գույք ու հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ կամ «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքը գործողության մեջ դնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի

համաձայն չեն վերագրանցվել, չունեն գույք և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ»:

Օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Սույն օրենքի 1-ին հոդվածում նշված հարկ վճարողների ցանկը և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտավորությունների բացակայության մասին տեղեկանքը հարկային մարմինը մինչև 2011 թվականի հուլիսի 15-ը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալություն (այսուհետ՝ պետական ռեգիստր)»:

Քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Անաիդա Պողոսյանը բավարարել է Օրենքի 1-ին հոդվածով նախատեսված դրույթներին: Մասնավորապես, Անաիդա Պողոսյանը 2008 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ հանդիսանալով անհատ ձեռնարկատերեր հարկային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկային մարմին չի ներկայացրել որևէ հաշվետվություն, հաշվարկ կամ հայտարարագիր և հարկային մարմնում առկա փաստաթղթերի համաձայն չի ունեցել գույք ու հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ: Հետևապես, Ա/Ձ Անաիդա Պողոսյանի վերաբերյալ տվյալները հարկային մարմնի կողմից պետք է ընդգրկվեին համապատասխան ցանկում և մինչև 2011 թվականի հուլիսի 15-ը սահմանած կարգով ներկայացվեին ՀՀ ԱՆ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալություն՝ Օրենքով սահմանված կարգով պետական հաշվառումից հանվելու համար, ինչը սակայն չի կատարվել: Այսինքն, Օրենքով նախատեսված ընթացակարգի դրույթները կիրառվելու դեպքում Ա/Ձ Անաիդա Պողոսյանի նկատմամբ սոցիալական ապահովության գծով լրացուցիչ պարտավորություններ չէին հաշվարկվի:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Չեղյալ համարել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Էրեբունու ՀՏ պետի 08.04.2014 թ-ի թիվ 563 որոշումը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ